

Vaststelling bestemmingsplan

Bestemmingsplan 'Boerijendijk 5'

Nota
Inhoud en beantwoording zienswijze

Oost Gelre

Oktober 2021

1. Inleiding

Het **ontwerp bestemmingsplan “Boerijendijk 5”** heeft voor eenieder met ingang van 6 augustus 2021 voor een termijn van 6 weken, dus tot en met 16 september 2021, ter inzage gelegen.

Het ontwerpbestemmingsplan was op afspraak in te zien in het gemeentehuis. Voorts was het bestemmingsplan in te zien via de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Bekendmaking hiervan heeft plaatsgevonden in de kranten.

Tijdens voornoemde termijn kon eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen. Een zienswijze is tijdig ingediend wanneer zij voor het einde van de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is verzonden. De datum van de poststempel is hierbij bepalend. De termijn liep tot en met 16 september 2021.

Naar aanleiding van het ter inzage leggen van dit ontwerpbestemmingsplan zijn 3 zienswijzen ingekomen.

Deze zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn (ontvankelijkheidstoets) ingediend. In het volgende hoofdstuk zijn de ingekomen zienswijzen naar aard en inhoud samengevat weergegeven. De gemeentelijke reactie op de zienswijze is direct na de zienswijze opgenomen.

In de reactie is aangegeven in hoeverre de zienswijzen gegrond of ongegrond zijn en, indien gegrond, welke aanpassingen dit voor het bestemmingsplan (toelichting, regels en/of verbeelding) tot gevolg heeft.

In het derde hoofdstuk is de algehele conclusie gegeven over de ingebrachte zienswijzen.

2. Inhoud en beantwoording zienswijze:

2.1. Zienswijze (schriftelijk ingekomen op 16 september 2021):

Er is een zienswijze ingediend. Deze is op 16 september 2021 door ons ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang

Het perceel van appellanten ligt nabij het plangebied.

Samenvatting zienswijze

Appellanten staan niet afwijzend tegenover de ontwikkeling op Boerijendijk 5, maar maken zich zorgen of zij beperkt worden in hun bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling. Ze dragen een aantal punten aan, welke ze graag meegenomen zien in het verdere traject:

1. De woningen zijn niet nader gespecificeerd in 'voormalige bedrijfswoning' en 'rood voor rood woning'.
2. Het oostelijke deel van de woonbestemming kan de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden' behouden.
3. De aspecten geur, luchtkwaliteit en geluid zijn onvoldoende beschouwd. De invloed van endotoxinen komt niet aan de orde. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar de invloed van de genoemde onderwerpen door het bedrijf van appellanten en andere omliggende veehouderijen op het woon- en leefklimaat van de woningen. En andersom, de invloed van de woningen op ontwikkelmogelijkheden op de bedrijven van appellanten en omliggende veehouderijen.

Beantwoording

Ad 1 Dit is niet gebruikelijk in onze gemeente. De voormalige boerderijwoning heeft de bouwaanduiding aaneengebouwd. Dit om te voorkomen dat in de toekomst de voormalige boerderij kan worden gesloopt om twee vrijstaande woningen te realiseren. Op deze manier wordt beoogd de karakteristieke erfopzet te behouden. Daarnaast heeft de voormalige boerderijwoning de maatvoering 'maximum aantal wooneenheden: 2'. De nieuw op te richten woning heeft de maatvoering 'maximum aantal wooneenheden: 1'. Dit punt wordt niet gewijzigd in het bestemmingsplan.

Ad 2 Het oostelijke deel van de woonbestemming krijgt de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden'. Het bestemmingsplan wordt op dit punt gewijzigd.

Ad 3

Geluid

Voor de beoordeling van geluidhinder van veehouderijen wordt in principe uitgegaan van de richtafstanden uit de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering. De richtafstand voor geluid bedraagt voor veehouderijen maximaal 50 meter. Aan die richtafstand wordt ruimschoots voldaan. Uit in het verleden voor de veehouderijen Boerijendijk 12 en Braakweg 2 uitgevoerde akoestisch onderzoeken blijkt bovendien, dat ter plaatse van de bestaande woning Boerijendijk 5 ruimschoots wordt voldaan aan de geluidnormen. Op basis van de onderzoeksresultaten kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van de nieuwe woningen eveneens wordt voldaan aan de geluidnormen. De veehouderijen houden voldoende gebruiksruimte voor hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Het woon- en leefklimaat is op grond van het bovenstaande aanvaardbaar te achten.

Geluidniveau op gevels Boerijendijk 5		Dag		Avond		Nacht	
		L _{Ar,LT}	L _{Amax}	L _{Ar,LT}	L _{Amax}	L _{Ar,LT}	L _{Amax}
Braakweg 2	Akoestisch onderzoek 2015 ¹	33 (38)	49 (49)	29 (38)	42 (48)	9	34
	Vigerende vergunning 2019 ²	40	50	35 (38)	45 (48)	30	40
Boerijendijk 12	Akoestisch onderzoek 2017	34	52	31	52	28	50
	Vigerende vergunning 2018 ³		52		52		50
Gemeentelijk geluidbeleid	Standaardwaarden	45	70	40	65	35	60
	Grenswaarden ⁴	50	75	45	70	40	65

¹ Tussen haakjes de hoogst berekende waarden van de incidentele bedrijfssituaties.

² Tussen haakjes de hoogst vergunde waarden van de incidentele bedrijfssituaties.

³ De langtijdgemiddelde geluidniveaus L_{Ar,LT} zijn alleen op 50 meter van de inrichting opgenomen en niet bij woningen.

⁴ De grenswaarden kunnen van toepassing zijn bij bestaande bedrijven op voormalige (eigen) bedrijfswoningen en (voormalige) bedrijfswoningen van derden.]

In het gewijzigde bestemmingsplan (toelichting) is opgenomen dat gelet op de berekende geluidniveaus, de vergunde geluidniveaus en de standaardwaarden van het geluidbeleid er voor de agrarische bedrijven nog voldoende ruimte is voor ontwikkeling.

Geur

Op grond van de rechtspraak (zie onder meer ECLI:NL:RVS:2012:BX7725, ECLI:NL:RVS:2012:BY1045 en ECLI:NL:RVS:2014:3678) mag ervan worden uitgegaan dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als een situatie voldoet aan de afstandsnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer. Alleen als niet wordt voldaan aan de afstandsnormen is nadere motivering nodig. In deze situatie wordt ruimschoots voldaan aan de voor alle woningen geldende minimumafstand van 50 meter. Voor de veehouderijen waarvoor zienswijzen zijn ingediend is sprake van de volgende afstanden (gemeten vanuit de grens van het agrarisch bouwvlak tot de gevel van de meest bepalende woning in het plangebied):

- Braakweg 2: 159 meter;
- Boerijendijk 12: 173 meter.

Nu wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter is een nadere motivering voor geur niet noodzakelijk. Desondanks is het zo dat toekomstige bewoners van woningen op het perceel Boerendijk 5 zich wel bewust moeten zijn van het feit dat sprake is van een omgeving waarin zich veehouderijen bevinden die geurhinder kunnen veroorzaken.

De voorgrondbelasting van de varkenshouderij op de locatie Boerijendijk 12 is daarbij maatgevend. Dat geldt nu ook al voor de bestaande (voormalige) bedrijfswoning Boerijendijk 5. Anders dan een reguliere woning wordt een voormalige bedrijfswoning bij een gestopte veehouderij of een ruimte-voor-ruimte-woning niet met een geurnorm beschermd tegen geurhinder. Dat betekent dat veehouderijen in de omgeving mogen uitbreiden zonder dat voor de geurhinder rekening hoeft te worden gehouden met deze woningen (voor zover maar wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter). Ondanks een slechte milieukwaliteit kan de gemeente het woon- en leefklimaat daarom toch aanvaardbaar achten. Omliggende veehouderijen worden in ieder geval niet belemmerd in hun milieugebruiksruimte door de ontwikkeling.

In de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan is opgenomen dat veehouderijen in de omgeving mogen uitbreiden, zonder dat voor de geurhinder rekening hoeft te worden gehouden met voormalige bedrijfswoningen bij een gestopte veehouderij of een ruimte-voor-ruimte-woning (voor zover maar wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter).

Luchtkwaliteit

Ter plaatse van de geprojecteerde woningen is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van grenswaarden. Die conclusie kan worden getrokken uit de jaarlijkse NSL-monitoring van de luchtkwaliteit. Daarnaast zijn bij vergunningverlening aan de qua fijn stof relevante veehouderijen in de

omgeving van het plangebied fijnstof-berekeningen uitgevoerd met het rekenprogramma ISL3a. Daarbij zijn geen overschrijdingen van grenswaarden geconstateerd.

In het vast te stellen bestemmingsplan (toelichting) is opgenomen dat ter controle een berekening uitgevoerd is (ISL3a), waarbij de voor fijnstof relevante veehouderijen (Boerijendijk 7 en Boerijendijk 12) samen zijn genomen (cumulatie van fijn stof). Hierbij is uitgegaan van een worst case benadering, waarbij een fictief emissiepunt op de grens van de agrarisch bouwvlakken en zoveel mogelijk in de richting van de woningen is gelegd. Op grond van de uitkomsten van die berekening kan worden geconcludeerd dat de veehouderijen gezamenlijk minder dan 2 microgram/m³ bijdragen aan de concentraties fijn stof (PM10) ter plaatse van de woningen. Dat is een relatief kleine bijdrage. Hierbij wordt in zeer ruime mate voldaan aan de wettelijke grenswaarden voor fijn stof (PM10 en PM2,5). De veehouderijen houden hierbij voldoende gebruiksruimte voor hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen is op grond van het bovenstaande aanvaardbaar te achten.

Endotoxinen

Voor micro-organismen en het voorkomen van zoönosen zijn geen normen of grenswaarden beschikbaar. Alleen voor endotoxinen geeft de Gezondheidsraad een aanbeveling voor een gezondheidskundige advieswaarde van 30 EU/m³ in de buitenlucht. Deze aanbeveling is niet wettelijk verankerd. Aanvankelijk zou de rijksoverheid een landelijk toetsingskader voor endotoxinen ontwikkelen. Daarvan heeft de rijksoverheid inmiddels echter afgezien.

De (goede) werking van de huisvestingssystemen wordt geregeld via artikel 3.123, lid 2 en 3 van het Activiteitenbesluit. De artikelen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit hebben een rechtstreekse werking. Wanneer wordt voldaan aan de artikelen uit de hoofdstukken 2 en 3 van het Activiteitenbesluit, de bijbehorende ministeriele regeling en de vigerende wetgeving ten aanzien van volksgezondheid en besmettingsgevaar, zijn er geen redenen om een onderzoeksverplichting op te leggen met betrekking tot volksgezondheid. Niet gebleken is dat omliggende veehouderijen niet voldoen aan deze regelgeving. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen is daarom niet in het geding.

De gemeente Oost Gelre heeft geen toetsingskader voor endotoxinen vastgesteld, zodat niet hoeft te worden getoetst of wordt voldaan aan de advieswaarde van 30 EU/m³. Naar onze mening zijn de huidige wetenschappelijke gegevens te smal om als basis te dienen voor een kwalitatief beoordelingskader, waarin is vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. In twee uitspraken van 27 februari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:619 en ECLI:NL:RVS:2019:644) oordeelde de Raad van State dat het bevoegd gezag niet hoeft te toetsen of wordt voldaan aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxinen van 30 EU/m³.

Wij sluiten aan bij deze rechtspraak en nemen dit niet op in de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan.

2.2. Zienswijze (schriftelijk ingekomen op 16 september 2021):

Er is een zienswijze ingediend. Deze is op 16 september 2021 door ons ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang

Het perceel van appellanten ligt nabij het plangebied.

Samenvatting zienswijze

Appellanten maken zich zorgen of zij beperkt worden in hun bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling. Ze dragen een aantal punten aan, welke ze graag meegenomen zien in het verdere traject:

4. De woningen zijn niet nader gespecificeerd in 'voormalige bedrijfswoning' en 'rood voor rood woning'.
5. Het oostelijke deel van de woonbestemming kan de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden' behouden.
6. De aspecten geur, luchtkwaliteit en geluid zijn onvoldoende beschouwd. De invloed van endotoxinen komt niet aan de orde. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar de invloed van de genoemde onderwerpen door het bedrijf van appellanten en andere omliggende veehouderijen op het woon- en leefklimaat van de woningen. En andersom, de invloed van de woningen op ontwikkelmogelijkheden op de bedrijven van appellanten en omliggende veehouderijen.

Beantwoording

Ad 1 Dit is niet gebruikelijk in onze gemeente. De voormalige boerderijwoning heeft de bouwaanduiding aaneengebouwd. Dit om te voorkomen dat in de toekomst de voormalige boerderij kan worden gesloopt om twee vrijstaande woningen te realiseren. Op deze manier wordt beoogd de karakteristieke erfopzet te behouden. Daarnaast heeft de voormalige boerderijwoning de maatvoering 'maximum aantal wooneenheden: 2'. De nieuw op te richten woning heeft de maatvoering 'maximum aantal wooneenheden: 1'. Dit punt wordt niet gewijzigd in het bestemmingsplan.

Ad 2 Het oostelijke deel van de woonbestemming krijgt de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden'. Het bestemmingsplan wordt op dit punt gewijzigd.

Ad 3

Geluid

Voor de beoordeling van geluidhinder van veehouderijen wordt in principe uitgegaan van de richtafstanden uit de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering. De richtafstand voor geluid bedraagt voor veehouderijen maximaal 50 meter. Aan die richtafstand wordt ruimschoots voldaan. Uit in het verleden voor de veehouderijen Boerijendijk 12 en Braakweg 2 uitgevoerde akoestisch onderzoeken blijkt bovendien, dat ter plaatse van de bestaande woning Boerijendijk 5 ruimschoots wordt voldaan aan de geluidnormen. Op basis van de onderzoeksresultaten kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van de nieuwe woningen eveneens wordt voldaan aan de geluidnormen. De veehouderijen houden voldoende gebruiksruimte voor hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Het woon- en leefklimaat is op grond van het bovenstaande aanvaardbaar te achten.

Geluidniveau op gevels Boerijendijk 5		Dag		Avond		Nacht	
		L _{Ar,LT}	L _{Amax}	L _{Ar,LT}	L _{Amax}	L _{Ar,LT}	L _{Amax}
Braakweg 2	Akoestisch onderzoek 2015 ¹	33 (38)	49 (49)	29 (38)	42 (48)	9	34
	Vigerende vergunning 2019 ²	40	50	35 (38)	45 (48)	30	40
Boerijendijk 12	Akoestisch onderzoek 2017	34	52	31	52	28	50
	Vigerende vergunning 2018 ³		52		52		50
Gemeentelijk geluidbeleid	Standaardwaarden	45	70	40	65	35	60
	Grenswaarden ⁴	50	75	45	70	40	65

¹ Tussen haakjes de hoogst berekende waarden van de incidentele bedrijfssituaties.

² Tussen haakjes de hoogst vergunde waarden van de incidentele bedrijfssituaties.

³ De langtijdgemiddelde geluidniveaus L_{Ar,LT} zijn alleen op 50 meter van de inrichting opgenomen en niet bij woningen.

⁴ De grenswaarden kunnen van toepassing zijn bij bestaande bedrijven op voormalige (eigen) bedrijfswoningen en (voormalige) bedrijfswoningen van derden.]

In het gewijzigde bestemmingsplan (toelichting) is opgenomen dat gelet op de berekende geluidniveaus, de vergunde geluidniveaus en de standaardwaarden van het geluidbeleid er voor de agrarische bedrijven nog voldoende ruimte is voor ontwikkeling.

Geur

Op grond van de rechtspraak (zie onder meer ECLI:NL:RVS:2012:BX7725, ECLI:NL:RVS:2012:BY1045 en ECLI:NL:RVS:2014:3678) mag ervan worden uitgegaan dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als een situatie voldoet aan de afstandsnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer. Alleen als niet wordt voldaan aan de afstandsnormen is nadere motivering nodig. In deze situatie wordt ruimschoots voldaan aan de voor alle woningen geldende minimumafstand van 50 meter. Voor de veehouderijen waarvoor zienswijzen zijn ingediend is sprake van de volgende afstanden (gemeten vanuit de grens van het agrarisch bouwvlak tot de gevel van de meest bepalende woning in het plangebied):

- Braakweg 2: 159 meter;
- Boerijendijk 12: 173 meter.

Nu wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter is een nadere motivering voor geur niet noodzakelijk. Desondanks is het zo dat toekomstige bewoners van woningen op het perceel Boerendijk 5 zich wel bewust moeten zijn van het feit dat sprake is van een omgeving waarin zich veehouderijen bevinden die geurhinder kunnen veroorzaken.

De voorgrondbelasting van de varkenshouderij op de locatie Boerijendijk 12 is daarbij maatgevend. Dat geldt nu ook al voor de bestaande (voormalige) bedrijfswoning Boerijendijk 5. Anders dan een reguliere woning wordt een voormalige bedrijfswoning bij een gestopte veehouderij of een ruimte-voor-ruimte-woning niet met een geurnorm beschermd tegen geurhinder. Dat betekent dat veehouderijen in de omgeving mogen uitbreiden zonder dat voor de geurhinder rekening hoeft te worden gehouden met deze woningen (voor zover maar wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter). Ondanks een slechte milieukwaliteit kan de gemeente het woon- en leefklimaat daarom toch aanvaardbaar achten. Omliggende veehouderijen worden in ieder geval niet belemmerd in hun milieugebruiksruimte door de ontwikkeling.

In de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan is opgenomen dat veehouderijen in de omgeving mogen uitbreiden, zonder dat voor de geurhinder rekening hoeft te worden gehouden met voormalige bedrijfswoningen bij een gestopte veehouderij of een ruimte-voor-ruimte-woning (voor zover maar wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter).

Luchtkwaliteit

Ter plaatse van de geprojecteerde woningen is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van grenswaarden. Die conclusie kan worden getrokken uit de jaarlijkse NSL-monitoring van de luchtkwaliteit. Daarnaast zijn bij vergunningverlening aan de qua fijn stof relevante veehouderijen in de

omgeving van het plangebied fijnstof-berekeningen uitgevoerd met het rekenprogramma ISL3a. Daarbij zijn geen overschrijdingen van grenswaarden geconstateerd.

In het vast te stellen bestemmingsplan (toelichting) is opgenomen dat ter controle een berekening uitgevoerd is (ISL3a), waarbij de voor fijnstof relevante veehouderijen (Boerijendijk 7 en Boerijendijk 12) samen zijn genomen (cumulatie van fijn stof). Hierbij is uitgegaan van een worst case benadering, waarbij een fictief emissiepunt op de grens van de agrarisch bouwvlakken en zoveel mogelijk in de richting van de woningen is gelegd. Op grond van de uitkomsten van die berekening kan worden geconcludeerd dat de veehouderijen gezamenlijk minder dan 2 microgram/m³ bijdragen aan de concentraties fijn stof (PM10) ter plaatse van de woningen. Dat is een relatief kleine bijdrage. Hierbij wordt in zeer ruime mate voldaan aan de wettelijke grenswaarden voor fijn stof (PM10 en PM2,5). De veehouderijen houden hierbij voldoende gebruiksruimte voor hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen is op grond van het bovenstaande aanvaardbaar te achten.

Endotoxinen

Voor micro-organismen en het voorkomen van zoönosen zijn geen normen of grenswaarden beschikbaar. Alleen voor endotoxinen geeft de Gezondheidsraad een aanbeveling voor een gezondheidskundige advieswaarde van 30 EU/m³ in de buitenlucht. Deze aanbeveling is niet wettelijk verankerd. Aanvankelijk zou de rijksoverheid een landelijk toetsingskader voor endotoxinen ontwikkelen. Daarvan heeft de rijksoverheid inmiddels echter afgezien.

De (goede) werking van de huisvestingssystemen wordt geregeld via artikel 3.123, lid 2 en 3 van het Activiteitenbesluit. De artikelen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit hebben een rechtstreekse werking. Wanneer wordt voldaan aan de artikelen uit de hoofdstukken 2 en 3 van het Activiteitenbesluit, de bijbehorende ministeriele regeling en de vigerende wetgeving ten aanzien van volksgezondheid en besmettingsgevaar, zijn er geen redenen om een onderzoeksverplichting op te leggen met betrekking tot volksgezondheid. Niet gebleken is dat omliggende veehouderijen niet voldoen aan deze regelgeving. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen is daarom niet in het geding.

De gemeente Oost Gelre heeft geen toetsingskader voor endotoxinen vastgesteld, zodat niet hoeft te worden getoetst of wordt voldaan aan de advieswaarde van 30 EU/m³. Naar onze mening zijn de huidige wetenschappelijke gegevens te smal om als basis te dienen voor een kwalitatief beoordelingskader, waarin is vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. In twee uitspraken van 27 februari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:619 en ECLI:NL:RVS:2019:644) oordeelde de Raad van State dat het bevoegd gezag niet hoeft te toetsen of wordt voldaan aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxinen van 30 EU/m³.

Wij sluiten aan bij deze rechtspraak en nemen dit niet op in de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan.

2.3. Zienswijze (schriftelijk ingekomen op 16 september 2021):

Er is een zienswijze ingediend. Deze is op 16 september 2021 door ons ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang

Het perceel van appellanten ligt nabij het plangebied.

Samenvatting zienswijze

Appellanten zijn op voorhand niet tegen de voorgenomen bestemmingsplanwijziging, maken zich zorgen of zij beperkt worden in hun bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling. Ze dragen het volgende punt aan, welke ze graag meegenomen zien in het verdere traject:

1. De aspecten geur, fijnstof en geluid worden onvoldoende beoordeeld in de toelichting om te beoordelen of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Er ontbreekt voor het aspect geur een cumulatieve geurberekening op de rand van het bouwvlak van de veehouderijen in de omgeving van de planlocatie.

Beantwoording

Ad 1

Geluid

Voor de beoordeling van geluidhinder van veehouderijen wordt in principe uitgegaan van de richtafstanden uit de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering. De richtafstand voor geluid bedraagt voor veehouderijen maximaal 50 meter. Aan die richtafstand wordt ruimschoots voldaan. Uit in het verleden voor de veehouderijen Boerijendijk 12 en Braakweg 2 uitgevoerde akoestisch onderzoeken blijkt bovendien, dat ter plaatse van de bestaande woning Boerijendijk 5 ruimschoots wordt voldaan aan de geluidnormen. Op basis van de onderzoeksresultaten kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van de nieuwe woningen eveneens wordt voldaan aan de geluidnormen. De veehouderijen houden voldoende gebruiksruimte voor hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Het woon- en leefklimaat is op grond van het bovenstaande aanvaardbaar te achten.

Geluidniveau op gevels Boerijendijk 5		Dag		Avond		Nacht	
		L _{Ar,LT}	L _{Amax}	L _{Ar,LT}	L _{Amax}	L _{Ar,LT}	L _{Amax}
Braakweg 2	Akoestisch onderzoek 2015 ¹	33 (38)	49 (49)	29 (38)	42 (48)	9	34
	Vigerende vergunning 2019 ²	40	50	35 (38)	45 (48)	30	40
Boerijendijk 12	Akoestisch onderzoek 2017	34	52	31	52	28	50
	Vigerende vergunning 2018 ³		52		52		50
Gemeentelijk geluidbeleid	Standaardwaarden	45	70	40	65	35	60
	Grenswaarden ⁴	50	75	45	70	40	65

¹ Tussen haakjes de hoogst berekende waarden van de incidentele bedrijfssituaties.

² Tussen haakjes de hoogst vergunde waarden van de incidentele bedrijfssituaties.

³ De langtijdgemiddelde geluidniveaus L_{Ar,LT} zijn alleen op 50 meter van de inrichting opgenomen en niet bij woningen.

⁴ De grenswaarden kunnen van toepassing zijn bij bestaande bedrijven op voormalige (eigen) bedrijfswoningen en (voormalige) bedrijfswoningen van derden.

In het gewijzigde bestemmingsplan (toelichting) is opgenomen dat gelet op de berekende geluidniveaus, de vergunde geluidniveaus en de standaardwaarden van het geluidbeleid er voor de agrarische bedrijven nog voldoende ruimte is voor ontwikkeling.

Geur

Op grond van de rechtspraak (zie onder meer ECLI:NL:RVS:2012:BX7725, ECLI:NL:RVS:2012:BY1045 en ECLI:NL:RVS:2014:3678) mag ervan worden uitgegaan dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als een situatie voldoet aan de afstandsnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij c.q. het Activiteitenbesluit milieubeheer. Alleen als niet wordt voldaan aan de afstandsnormen is nadere

motivering nodig. In deze situatie wordt ruimschoots voldaan aan de voor alle woningen geldende minimumafstand van 50 meter. Voor de veehouderijen waarvoor zienswijzen zijn ingediend is sprake van de volgende afstanden (gemeten vanuit de grens van het agrarisch bouwvlak tot de gevel van de meest bepalende woning in het plangebied):

- Braakweg 2: 159 meter;
- Boerijendijk 12: 173 meter.

Nu wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter is een nadere motivering voor geur niet noodzakelijk. Desondanks is het zo dat toekomstige bewoners van woningen op het perceel Boerendijk 5 zich wel bewust moeten zijn van het feit dat sprake is van een omgeving waarin zich veehouderijen bevinden die geurhinder kunnen veroorzaken.

De voorgrondbelasting van de varkenshouderij op de locatie Boerijendijk 12 is daarbij maatgevend. Dat geldt nu ook al voor de bestaande (voormalige) bedrijfswoning Boerijendijk 5. Anders dan een reguliere woning wordt een voormalige bedrijfswoning bij een gestopte veehouderij of een ruimte-voor-ruimte-woning niet met een geurnorm beschermd tegen geurhinder. Dat betekent dat veehouderijen in de omgeving mogen uitbreiden zonder dat voor de geurhinder rekening hoeft te worden gehouden met deze woningen (voor zover maar wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter). Ondanks een slechte milieukwaliteit kan de gemeente het woon- en leefklimaat daarom toch aanvaardbaar achten. Omliggende veehouderijen worden in ieder geval niet belemmerd in hun milieugebruiksruimte door de ontwikkeling.

In de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan is opgenomen dat veehouderijen in de omgeving mogen uitbreiden, zonder dat voor de geurhinder rekening hoeft te worden gehouden met voormalige bedrijfswoningen bij een gestopte veehouderij of een ruimte-voor-ruimte-woning (voor zover maar wordt voldaan aan de minimumafstand van 50 meter).

Luchtkwaliteit

Ter plaatse van de geprojecteerde woningen is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van grenswaarden. Die conclusie kan worden getrokken uit de jaarlijkse NSL-monitoring van de luchtkwaliteit. Daarnaast zijn bij vergunningverlening aan de qua fijn stof relevante veehouderijen in de omgeving van het plangebied fijnstof-berekeningen uitgevoerd met het rekenprogramma ISL3a. Daarbij zijn geen overschrijdingen van grenswaarden geconstateerd.

In het vast te stellen bestemmingsplan (toelichting) is opgenomen dat ter controle een berekening uitgevoerd is (ISL3a), waarbij de voor fijnstof relevante veehouderijen (Boerijendijk 7 en Boerijendijk 12) samen zijn genomen (cumulatie van fijn stof). Hierbij is uitgegaan van een worst case benadering, waarbij een fictief emissiepunt op de grens van de agrarisch bouwvlakken en zoveel mogelijk in de richting van de woningen is gelegd. Op grond van de uitkomsten van die berekening kan worden geconcludeerd dat de veehouderijen gezamenlijk minder dan 2 microgram/m³ bijdragen aan de concentraties fijn stof (PM₁₀) ter plaatse van de woningen. Dat is een relatief kleine bijdrage. Hierbij wordt in zeer ruime mate voldaan aan de wettelijke grenswaarden voor fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}). De veehouderijen houden hierbij voldoende gebruiksruimte voor hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen is op grond van het bovenstaande aanvaardbaar te achten.

Endotoxinen

Voor micro-organismen en het voorkomen van zoönosen zijn geen normen of grenswaarden beschikbaar. Alleen voor endotoxinen geeft de Gezondheidsraad een aanbeveling voor een gezondheidkundige advieswaarde van 30 EU/m³ in de buitenlucht. Deze aanbeveling is niet wettelijk verankerd. Aanvankelijk zou de rijksoverheid een landelijk toetsingskader voor endotoxinen ontwikkelen. Daarvan heeft de rijksoverheid inmiddels echter afgezien.

De (goede) werking van de huisvestingssystemen wordt geregeld via artikel 3.123, lid 2 en 3 van het Activiteitenbesluit. De artikelen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit hebben een rechtstreekse werking. Wanneer wordt voldaan aan de artikelen uit de hoofdstukken 2 en 3 van het Activiteitenbesluit, de bijbehorende ministeriele regeling en de vigerende wetgeving ten aanzien van volksgezondheid en besmettingsgevaar, zijn er geen redenen om een onder-zoekverplichting op te leggen met betrekking tot volksgezondheid. Niet gebleken is dat omliggende veehouderijen niet voldoen aan deze regelgeving. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen is daarom niet in het geding.

De gemeente Oost Gelre heeft geen toetsingskader voor endotoxinen vastgesteld, zodat niet hoeft te worden getoetst of wordt voldaan aan de advieswaarde van 30 EU/m³. Naar onze mening is de huidige wetenschappelijke gegevensbasis te smal voor een kwalitatief beoordelingskader, waarin is vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. In twee uitspraken van 27 februari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:619 en ECLI:NL:RVS:2019:644) oordeelde de Raad van State dat het bevoegd gezag niet hoeft te toetsen of wordt voldaan aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxinen van 30 EU/m³.

Wij sluiten aan bij deze rechtspraak en nemen dit niet op in de toelichting van het gewijzigde bestemmingsplan.

3. Algehele conclusie:

De ingediende zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn ingekomen en daarmee ontvankelijk. De zienswijzen op de onderdelen geur, fijnstof/luchtkwaliteit, geluid en endotoxinen kunnen ongegrond worden verklaard. Wel is waar nodig een nadere toelichting gegeven om te verduidelijken dat omliggende veehouderijen niet worden belemmerd door de ontwikkeling en dat ter plaatse van de woningen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit is opgenomen in het vast te stellen bestemmingsplan.

De regels en de verbeelding wijzigen nu het oostelijke deel van het plangebied de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden' krijgt.

Op basis van de relevante informatie en na afweging van de belangen is onze conclusie dat er door het vaststellen van het bestemmingsplan geen onevenredig nadelige effecten optreden, oftewel er is sprake van een goede ruimtelijke ordening.